

Elvárt béremelés és kompenzáció

A január elsejei adóváltozások következtében a 217 ezer forintnál alacsonyabb béreknél csökken a nettó kereset. Ennek oka, hogy 202 ezer forintig ugyan megszűnt a szuperbruttósítás, vagyis nem kell az adóalapot 27 százalékkal megszorozni, de ezzel egyidejűleg megszűnt az alkalmazotti adókedvezmény, ami 12 100 forintlalkalmazott volt. E kettős hatás következtében a 217 ezer forint alatti bruttó keresetűek nettó bére csökken, fejtette ki Máhr András, a Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetségének főtktár-helyettese, aki azt is elmondta, hogy kevés cég tud eleget tenni ennek az elvárásnak.

A 217 ezer forint alatti bruttó keresetűeknél minél kisebb a bér, annál nagyobb mértékű a csökkenés, ami abból is kiolvasható, hogy a 78 ezer forintos minimálbér 93 ezer forintra nőtt – és ez a mezőgazdasági vállalkozások számára nagy kihívás –, elemezte a helyzetet a főtktár-helyettes. A mezőgazdasági átlagbér az országos átlag 70 százaléka, így a mezőgazdasági vállalkozások többsége ebbe a kategóriába tartozik. A MOSZ számításai szerint ahhoz, hogy a bérek nettó értéke ne változzon, 13–14 százalékos béremelésre volna szükség.

Két jogszabály

A béremelés nem kötelező, de az elvárt béremeléssel kapcsolatban két jogszabály is született. Az egyik a munkaügyi ellenőrzésről szóló 1996. évi LXXV. törvény 2012. január 1-jén hatályba lépett módosítása, aminek értelmében azon munkáltató, aki a munkabérek nettó értékének megőrzéséhez szükséges kormányrendeletben meghatározott munkabéremelést nem teljesíti legalább az érintett munkavállalói kétharmadánál, a jogsértést megállapító jogerős határozattól számított két évig nem indulhat közbeszerzési eljárásan ajánlattevőként, valamint a központi költségvetésből és az elkülönített pénzalapokból szár-

mazó támogatásokból sem részesülhet. E kizárást a mezőgazdasági cégek többsége nem engedheti meg magának, hiszen a támogatások nélkül tevékenységük könnyen veszteségesé válhat. Emellett nem világos, hogy mi vonatkozik az EMVA- és ÚMVP-támogatásokra, amelyek társfinanszírozottak.

A közbeszerzésekből, valamint az állami támogatásból való kizárásról szóló jogszabályok esetében az elvárt béremelés mértékének legfeljebb 25 százalékaig lehet figyelembe venni a cafeteria-juttatások emelését. A béren kívüli juttatás 2012. évi növekményét a nettó növekmény 130,94 százalékaként kell meghatározni. Közérthetőbben fogalmazva: ha ezer forinttal emelik a béren kívüli juttatások összegét, akkor 1309 forinttal csökkenthető a valódi munkabéremeléssel biztosítandó elvárt béremelés. Figyelni kell azonban, mert ha valaki érvényesíteni akarja a szociális adókedvezményt, akkor a béremelést még részben sem lehet kiváltani béren kívüli juttatással, azaz a cafeteriaival.

A másik intézkedést az egyes adótörvények és azzal összefüggő egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CLVI. törvény tartalmazza, ami kimondja, hogy ha a munkáltató az előbbiekből

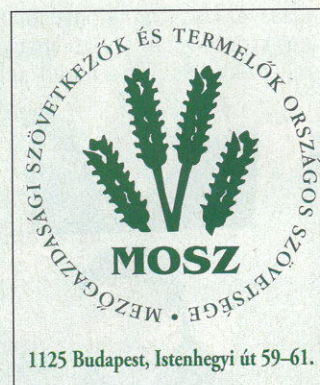
hivatkozott kormányrendeletben meghatározott elvárt mértékű munkabéremelést valamennyi folyamatosan foglalkoztatott munkavállalójánál végrehajtja, akkor az újonnan bevezetett szociális hozzájárulási adó (a korábbi társadalombiztosítási hozzájárulás) terhére adókedvezményt vehet igénybe. Hogy tisztán értsük: a támogatások igénybevételének elégséges feltétele, ha csupán a munkavállalók kétharmadánál teljesítik a béremelést, de ha a munkáltató adókedvezményt is igénybe kíván venni, az emelést valamennyi folyamatosan foglalkoztatott munkavállalónál szükséges végrehajtani, mondta *Máhr András*.

Szociális adókedvezmény

– Ha egy agrármunkáltató a béremelést a munkavállalói kétharmadnál végrehajtja, akkor már érdemes ezt mindannyiuknál megcsinálni. – Először azért, mert a második jogszabály szerint ha egy munkáltató minden érintett (217 ezer forint alatti bérű) munkavállaló esetében végrehajtja a béremelést, akkor a szociális adó révén a béremelés 5 százalék fölötti részét és a hozzá kapcsolódó közteher-növekedést a munkáltató visszatarthatja. Ez egy bonyolult képlet alapján számítható ki.

A szükséges béremelésről szóló rendelet végrehajtásakor lényegében egy feltételnek kell megfelelni, mégpedig annak, hogy a munkavállaló nettó bére nem csökkenhet. A szükséges béremelés mértékéről szóló rendelet, illetve az ehhez készült útmutató azonban nem egyszerűsíti a munkáltatók munkáját.

A mezőgazdasági vállalkozásoknál igen eltérő a foglalkoztatás mikéntje. Ahol alacsony bérrendszer működik, ott viszonylag egyszerű a helyzet, de ahol teljesítménybérek van-

nak, ott már nehézkes az alkalmazkodás: a száz százalékos teljesítményhez kapcsolódó teljesítménybérhez kell igazítani a szükséges bérnövekmény mértékét. Ráadásul a gazdaság a téli időszakban alapbért ad, a szezonban pedig teljesítménybért fizet: nekik külön kell végrehajtaniuk a kompenzációt.

Nehéz kigazdálkodni

Az is igaz, hogy a kompenzáció 2012-re – és csökkenő mértékben 2013-ra is – adott, de ettől az időponttól kezdve stabilan beépül a vállalkozás költségeibe. Ezzel két probléma van. Az egyik, hogy a vállalkozások terhei úgy nőnek ezen időszak alatt, hogy a munkavállaló nem érzi ebből semmit, pontosabban nem nő a nettó, a hazavihető bére. És ez eléggé hosszú időszakot ölel fel, hiszen már 2010-ről 2011-re feladat volt a nettó bérek értékének megőrzése, már akkor is jelentős béremelést kellett végrehajtani. Ugyanakkor a mostani béremelési kényszer is megjelenik ahhoz, hogy a munkavállaló bére szinten maradjon – miközben a vállalkozások egyéb terhei is jelentősen nőnek. Ez a helyzet a foglalkoztatás bővítése ellen hathat, mivel a bérnövekmény az állami kompenzáció ellenére is nehezen gazdálkodható ki, mondta végezetül a főtktár-helyettes.

H. GY.